

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3631

Vragen van het lid **Verdonk** (Verdonk) aan de staatssecretaris van Justitie over *het niet toepassen van toegangscontrole op staatsgevaarlijke en/of criminele vreemdelingen die Nederland binnenkomen*. (Ingezonden 5 juni 2009)

- 1 Bent u bekend met het artikel «Vrij spel voor EU-crimineel»?¹
- 2 Deelt u de mening dat het achterwege blijven van de toegangscontrole op staatgevaarlijke en/of criminele vreemdelingen die ons land binnenkomen haaks staat op de criminaliteitsbestrijding in Nederland?
- 3 Is het waar dat in 2005 nog 270 criminelen na controle ons land moesten verlaten en dat dit aantal door verminderde controles in 2007 en 2008 is gezakt tot 70 personen?
- 4 Deelt u de mening dat het ontbreken van deze standaardcontrole een ongewenst uitvloeisel is van de Europese Richtlijn uit 2006 die deze standaardcontrole niet toestaat?
- 5 Zijn de uit Oost-Europa afkomstige bendes criminelen die de laatste jaren rovend en plunderend door Nederland trekken niet het gevolg van de ontbrekende controles?

Waarom hebt u dit duidelijke signaal niet eerder aangegrepen om in actie te komen en de controles opnieuw in te voeren?

- 6 Wat zijn de indicaties die de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) momenteel moet hebben om tot controle over te kunnen gaan?
- 7 Is er een overzicht van indicaties beschikbaar en bent u bereid dit overzicht te verstrekken?
- 8 Deelt u de mening dat voorkomen moet worden dat staatsgevaarlijke en/of criminele personen ongehinderd toegang kunnen krijgen tot Nederland?
- 9 Bent u daarom bereid grenscontroles in te voeren en te handhaven totdat de bewaking van de Europese buitengrenzen in EU-verband afdoende is geregeld?
- 10 Bent u van plan de ongewenste gevolgen van deze richtlijn ongedaan te maken? Zo ja, wat gaat u hieraan doen en binnen welke termijn?

¹ De Telegraaf, 4 juni 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie) (ontvangen 27 augustus 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 3070

- 1 Ja.
- 2 Om misverstanden te voorkomen, merk ik in de eerste plaats op dat controle van EU-onderdanen aan de buitengrenzen is toegestaan. Bij controle aan de buitengrens van EU-onderdanen wordt volstaan met een zogenaamde minimumcontrole. Hiertoe is het mogelijk dat de grenswachters op niet-systematische basis nationale en Europese databanken kunnen raadplegen om zich er van te vergewissen dat de betrokkene geen reëel, actueel en voldoende ernstig gevaar voor de binnenlandse veiligheid, openbare orde, de internationale betrekkingen van de lidstaten dan wel een gevaar voor de volksgezondheid vormt. Met de inwerkingtreding van het akkoord van Schengen (1985) en de Schengenuitvoeringsovereenkomst zijn de personencontroles aan de gemeenschappelijke binnengrenzen van de Schengenlanden afgeschaft. De controles waar het in het desbetreffende artikel in de Telegraaf om gaat, zijn de controles die plaatsvinden wanneer EU-burgers

zich laten registreren bij de IND. Deze registratieplicht bestaat voor EU-burgers die langer dan 3 maanden in Nederland verblijven. Deze controle blijft niet achterwege, maar wordt uitgevoerd bij indicaties afkomstig van bijvoorbeeld de (vreemdelingen)politie dat de desbetreffende persoon een gevaar vormt voor de openbare orde (zie ook antwoord 3).

Als zodanig heeft de controle een functie in de bestrijding van de criminaliteit. Verondersteld mag echter worden dat de meeste EU-burgers die in Nederland criminele activiteiten willen ondernemen, zich niet zullen melden bij de IND. Bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit dient dan ook vooral plaats te vinden via goede politieke en justitiële samenwerking tussen de verschillende lidstaten.

3
Volgens Richtlijn 2004/38/EG heeft een burger van de Unie recht op toegang tot en verblijf in een andere lidstaat. Dat verblijfsrecht kan slechts worden beëindigd indien de burger of diens familielid vanwege zijn persoonlijke gedrag een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging vormt voor een fundamenteel belang van de samenleving. Deze criteria bepalen wanneer op basis van een openbare-orde-toets mag worden overgegaan tot ongewenstverklaring. Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft op 7 juni 2007 een uitspraak gedaan in de zaak van de Europese Commissie tegen Nederland (C-50/06). Het Hof heeft hierbij geconcludeerd dat Nederland bij de ongewenstverklaring van burgers van de Unie onvoldoende rekening had gehouden met het EG-recht. Het gaat hier om de periode van voor de implementatie van Richtlijn 2004/38/EG. In de praktijk betekent dit dat Nederland in veel gevallen ten onrechte heeft getoetst aan het nationale openbare-ordebeleid en de communautaire openbare-orde-toets (actuele bedreiging) bij de beoordeling van de ongewenstverklaring niet is meegenomen. Vooruitlopend op de implementatie van Richtlijn 2004/38/EG per 1 mei 2006 wordt door Nederland sinds maart 2006 getoetst aan het communautaire openbare-ordebegrip.

Dit heeft een daling van het aantal ongewenstverklaringen van EU-burgers tot gevolg gehad.

4
Nee. Op basis van artikel 27, derde lid, van Richtlijn 2004/38/EG, is het toegestaan bij de inschrijving te beoordelen of de betrokkene een gevaar vormt voor de openbare orde of de openbare veiligheid van het gastland. Alleen bij concrete indicaties, dus niet op systematische basis, is het toegestaan politieke gegevens uit andere lidstaten hiervoor op te vragen. Voor de implementatie van Richtlijn 2004/38/EG was er geen verplichting tot registratie en stond het de burger van de Unie vrij om zich al dan niet te melden bij de IND en een verblijfsdocument aan te vragen. Er was dus voor 1 mei 2006 evenmin sprake van een systematische check op openbare orde bij iedere burger van de Unie. Inmiddels is wel gebleken dat de Richtlijn in de uitvoeringspraktijk vragen oproept. De Europese Commissie heeft daarom in samenwerking met de lidstaten richtsnoeren voor implementatie van de richtlijn opgesteld.¹ Hierin wordt ook aandacht besteed aan de toepassing van het communautaire openbare-ordebegrip. Uw Kamer wordt binnenkort nader over deze richtsnoeren geïnformeerd.

5
De problematiek van criminele EU-burgers heeft de aandacht van het kabinet. Zoals ik uw Kamer al eerder heb meegedeeld is de IND met een pilot gestart om de kaders vast te kunnen stellen waarbinnen EU-onderdanen ongewenst kunnen worden verklaard. De pilot is door de IND opgezet in nauwe samenwerking met een aantal politiekorpsen, waarbij aan de hand van concrete zaken de grenzen van het begrip «een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging» uiteindelijk door een rechterlijke toets scherper moeten worden. Een systematische raadpleging van politieke gegevens uit de lidstaat van oorsprong of andere lidstaten bij inschrijving van een EU-burger is in strijd met Richtlijn 2004/38/EG. Alle vreemdelingrechtelijke en communautaire instrumenten die ons ter beschikking staan, worden ingezet om criminele EU-burgers aan te pakken.

6
Deze indicaties zijn afhankelijk van het gedrag van de burger van de Unie en van individuele feiten en omstandigheden. Een voorbeeld van een dergelijke indicatie is een melding van de (vreemdelingen)politie van openbare-ordeaspecten of vermoedens van fraude.

7
Nee. Een dergelijk overzicht bestaat niet. Indicaties worden van geval tot geval beoordeeld.

8 en 9
Zoveel mogelijk moet worden voorkomen dat staatsgevaarlijke en/of criminele personen hun activiteiten in Nederland ontplooiën. Het opnieuw invoeren van binnengrenscontroles is evenwel niet de meest efficiënte wijze om grensoverschrijdende criminaliteit te bestrijden. Ten behoeve van de realisatie van de interne markt is het vrij verkeer van personen binnen de Europese Unie ingevoerd en zijn de binnengrenscontroles afgeschaft. Miljoenen burgers en bedrijven in de EU profiteren daarvan. Herinvoering van de controles aan de binnengrenzen zou deze burgers en bedrijven onevenredig treffen. Daarnaast biedt de herinvoering van de binnengrenscontroles niet de garantie dat er geen EU-burgers binnenkomen die vervolgens criminele feiten begaan. Om grensoverschrijdende criminaliteit tegen te gaan is een goede samenwerking tussen politie en justitiële diensten van de verschillende lidstaten van groot belang. Het Verdrag van Prüm uit 2005 is een goed voorbeeld van zo'n samenwerkingsverband. Dit verdrag behelst een vergaand samenwerkingsverband op het gebied van terrorismebestrijding en bestrijding van de grensoverschrijdende criminaliteit. De relatie met de bewaking van de Europese buitengrenzen is mij niet duidelijk, aangezien het desbetreffende artikel in de Telegraaf betrekking heeft op criminele EU-burgers.

10
Zie het antwoord op vragen 4, 8 en 9.

¹ COM(2009)313, Nederlandse taalversie nog niet beschikbaar.